

ЧЕРНЕНКО А.В., ЧЕРНЕНКО М.В.

МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ НОВОВВЕДЕНЬ

Створення конкурентоспроможної продукції неможливе без підвищення надійності промислових товарів. Надійність є одним із найважливіших показників якості і конкурентоспроможності електротехнічних виборів (ЕТВ). Їх відмови призводять до непланових ремонтів, а також до простоїв основного обладнання. Це великою мірою стосується і електротехнічних виробів, вихід яких із ладу призводить до суттєвих втрат у виробництві. Однак на сьогодні їхня економічна оцінка детально не розроблена. Особливо це стосується конкретних виробів техніки у конкретних умовах експлуатації.

Все це викликає необхідність проведення методів оцінки ефективності нововведень.

В офіційному документі «методики визначення економічної ефективності витрат на наукові дослідження і розробки та впровадження у виробництво» [1] підкреслюється, що при оцінці науково–технічного рівня майбутніх результатів усієї сукупності НДДКР «необхідно врахувати їхній вплив на підвищення показників науково–технічного рівня виробництва в галузі, регіоні, економіці країни» [1, с. 39]. Але конкретних методів розрахунку таких показників, у т.ч. надійності, у даному документі не наводиться. Аналогічний підхід має місце і у відповідному російському документі «методичних рекомендаціях з оцінки ефективності інвестиційних проектів» [2]. На стор. 9 [2] підкреслюється, що такі «рекомендації не ставлять на меті описати конкретні алгоритми оцінки ефективності у всіх випадках, котрі можуть трапитися на практиці». Для цього, на думку авторів [2], необхідні відповідні галузеві документи.

Особливості розрахунку ефекту виробів, що змінюються, до яких автор відносить і засоби автоматизації, які нами аналізуються, [3, с. 143–153], розглядаються відомим російським економістом Д.С.Львовим. Розрахунок ефекту провадиться як різниця між верхніми та нижніми границями ціни товарів, що викликає певні суперечки. Фактичні ціни перебувають в границях між верхнім на нижнім їхнім значенням, тому фактичний ефект нововведень буде відрізнятися від розрахункового, який пропонується визначати у [3]. Крім того, на наш погляд, автор недостатньо обґрунтовано

ототожнює відновлювані після ремонтів електротехнічні вироби з не обслуговуваними вузлами машин, що змінюються, (шестерні, підшипники, матеріали тощо). Тому в даних пропозиціях відсутні витрати на ремонт виробів, які відмовили, їхнє обслуговування, збитки при їхньому зіпсуванні. З урахуванням особливостей роботи виробів, що нами аналізуються, для них також недостатньо обґрунтоване використання таких коефіцієнтів порівнювальної продукції, як продуктивність і норми витрат змінних вузлів [3, с. 106].

Подібні принципи визначення ефективності засобів автоматизації використовуються і В.І.Павловцем [4, с. 90–92]. Предмет його дослідження – не вироби в цілому, а їхні елементи. Тому він не враховує всіх видів витрат, котрі мають місце для виробів, що аналізуються нами. Слід погодитися з підходом харківського вченого Р.М.Коллегаєва, що встановлює узагальнений показник надійності на економічній основі. Він визначається як приріст питомих приведених витрат на одиницю продукції або роботи машини за оптимальний термін її служби у порівнянні з ідеальною машиною [5, с. 210]. Однак доцільно порівнювати варіанти машин із різною надійністю, оскільки практично ідеальної надійності засобів і знарядь праці досягнути неможливо.

Слід зауважити, що методичні розробки і праці авторів, які аналізувалися вище, щодо соціально–економічної оцінки збуту при відмовах засобів праці, недостатньо відповідають сучасним вимогам, не враховують особливостей функціонування електродвигунів в умовах ринку.

Список літератури: 1.Про затвердження Методики визначення економічної ефективності витрат на наукові дослідження і розробки та їх упровадження у виробництво. Спільний наказ Міністерства економіки з питань європейської інтеграції України та Мінфіну України від 25 вересня 2001р. №218/448. Інформаційний бюлетень Держбуду. – К. 1'2002. 2.Методические рекомендации по оценке эффективности инвестиционных проектов (вторая редакция). Официальное издание. – М.: Экономика, 2000. – 421с. 3.Львов Д.С. и др. Экономические проблемы повышения качества продукции. – М.: Наука, 1969. – 261с. 4.Павловец В.И. Экономическая эффективность новой техники в электронном приборостроении. – М.: Советское радио, 1974. – 199с. 5.Коллегаев Р.Н. Экономическая оценка качества и оптимизация системы ремонта машин. – М.: Машиностроение, 1980. – 239с.